

[Ingvard Dahl.]

medlem hr. Elgaard mener, at der nu bør indrettes aldersrentelejigheder i det private byggeri, må man i hvert fald ikke forvente vor medvirken, man må ikke forvente, at vi på den linie også skulle sælge kontrolbestemmelserne.

Elgaard: Må jeg sige til den højtærede minister, at når jeg nævnte nogle kommuner, som har bygget aldersrenteboliger tidligere, så tænkte jeg ikke på vore forfædres tid, men jeg tænkte på de kommuner, som under den nuværende boligsituation, i de seneste år, har gennemført sådanne byggeforetagender for egen regning.

Når den højtærede minister siger, at han forstår sin opgave som bolig- og byggeminister således, at han også har en social opgave, kan jeg ikke være enig med ham. Jeg mener, at de sociale opgaver — og det burde rigsdagen medvirke til — må kunne samles under eet ministerium; for hvis efterhånden tre-fire-fem ministerier mener hver for sig at have sociale opgaver, bliver det ikke let at holde kontrol med, hvad der i virkeligheden bliver det fulde facit i så henseende. Derfor ville vi have været mere tilfredse, hvis den højtærede minister havde givet til kende, at det direkte socialt prægede kunne fjernes fra denne lov og flytte over til socialministeren.

Hvad det private byggeri angår, kan jeg nu ikke erindre — og det vil jeg gerne sige til det ærede medlem hr. Ingvard Dahl —, at jeg skulle have sagt, at disse kontrolbestemmelser fuldstændig ville kvæle det private byggeri. Jeg sagde, at der bliver muligvis ikke meget ud af dette byggeri, for kontrolbestemmelserne må i virkeligheden være af den karakter, at dispositionsretten over en sådan privatbygget ejendom er tabt i de 20 år, og derfor kunne jeg nok tænke mig, at adskillige bygherrer ikke ville føle sig fristet.

Hvad angår mine udtalelser om de resultater med hensyn til byggeriet, der er nået i de seneste år, må hverken den højtærede boligminister eller andre tro, at jeg ikke glæder mig over disse resultater. Det var netop denne glæde, jeg gav udtryk for, da jeg sagde, at hvis man kan fortsætte i samme udstrækning og i samme tempo, og måske endog sætte tempoet lidt op, må vi kunne nå frem til den dag, da den alvorligste bolig-nød er overvundet. Og det er jeg sikker på vil blive hilst med tilfredshed overalt, ikke mindst af alle dem, der skal have boliglån.

Der næst vil jeg gerne sige til den højtærede minister, at det er dog en kendsgerning,

at i de første år efter krigen manglede der de væsentligste byggematerialer. Det er dog en kendsgerning, at en bygning ofte har været ført op for murenes vedkommende, men man manglede materialerne til gulve, vinduer o. s. v., og når man så har været i den situation, ja, så har man, når der har været andre bygherrer og man har haft håndværkere til disposition, begyndt på noget andet. Så siger ministeren, at dette har ført til sortbørslønninger og sortbørspriser. Ja, jeg kan ikke se, at det kan adresseres til mig, det må dog adresseres til arbejderne og til bygherrerne, og derfor vil jeg stadig fastholde, at betingelserne for, at det rigtige og det omfattende byggeri kunne komme i gang, var anderledes i 1948 og 1949 end i 1946 og 1947.

Jeg vil også gerne sige til ministerens bemærkning om min indstilling overfor lovforslaget, at når jeg under hensyn til de masser af problemer, der rejser sig, vedrørende en udvidelse af statens forpligtelser og en udvidelse af lovens område, gav udtryk for min tvivl om, at de økonomiske beregninger skulle kunne holde stik, er det, fordi jeg har så mange erfaringer i så henseende. Når der forelægges lovforslag om bevilling af betydelige pengebeløb, viser det sig gang på gang, næsten hver eneste uge — og finansudvalgets medlemmer kan tale med om det —, at rigsdagen har bevilget det og det beløb til denne eller hin opgave, men når der er gået en vis tid, kommer der krav om en efterbevilling på 20—30 pct. mere end oprindeligt beregnet. Derfor ville det være rimeligt, om den højtærede minister og hans kolleger sørgede for, at de beregninger, man i første omgang, ved lovforslagets forelæggelse her på rigsdagen, opstiller, er så tilnærmelsesvis rigtige, at der ikke bagefter kommer en sådan efterregning. Det ville ingen skade være til, om vi også fik de administrative led ind på den linie, at det og det arbejde skal udføres til de og de priser, og at det ikke kan nytte bagefter at komme med en regning på så og så meget, når ikke der er tale om udvidelser eller forandringer, som har forårsaget udgiftsforøgelser. Vi er kommet ind i en situation, hvor regningen ofte bliver 30 pct. større end det beløb, bevillingen androg, da rigsdagen havde sagen til behandling. Det er snart en vane, og derfor bør ministeren gå i spidsen for at gennemføre en forandring på dette område.

Thestrup: Både ministeren for byggeri og boligvæsen og det ærede medlem hr. Ingvard Dahl var inde på den væsensforskel, der var mellem det sociale byggeri og det